

การประเมินการดำเนินงานตามแผน ยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยา ต้านจุลชีพประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564

การดื้อยาต้านจุลชีพเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและส่งผลกระทบอย่างกว้างขวาง การแก้ปัญหาจึงต้องอาศัยความร่วมมืออย่างมีเอกภาพจากภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ การเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และสิ่งแวดล้อม แผนยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564 ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การเฝ้าระวังการดื้อยาต้านจุลชีพภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health), 2) การควบคุมการกระจายยาต้านจุลชีพในภาพรวมของประเทศ, 3) การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในสถานพยาบาลและควบคุมกำกับดูแลการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสม, 4) การป้องกันและควบคุมเชื้อดื้อยา และควบคุมกำกับดูแลการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมในภาคการเกษตรและสัตว์เลี้ยง, 5) การส่งเสริมความรู้ด้านเชื้อดื้อยาและความตระหนักด้านการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมแก่ประชาชน และ 6) การบริหารและพัฒนากลไกระดับนโยบายเพื่อขับเคลื่อนงานด้านการดื้อยาต้านจุลชีพอย่างยั่งยืน. การประเมินแผนดังกล่าวซึ่งเน้นที่การดำเนินการของหน่วยงานในส่วนกลาง มีข้อเสนอ ดังนี้

คณะกรรมการนโยบายการดื้อยาต้าน

จุลชีพแห่งชาติ

ควรดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ฯ โดยใช้กลไกในปัจจุบันต่อไป แต่ควรเพิ่มองค์ประกอบของคณะทำงานให้เหมาะสมและสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ 3

ควรส่งเสริมให้บุคลากรสาธารณสุขมีความรู้และตระหนักถึงการใช้อย่างเหมาะสม โดยบรรจุเป็นหลักสูตร และมีกลไกกำกับติดตาม

คณะกรรมการนโยบายการดื้อยา

ต้านจุลชีพแห่งชาติและคณะ

อนุกรรมการทั้งหมด ควรสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ และมีการพัฒนาแนวทางปฏิบัติ และดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพผู้รับผิดชอบในหน่วยงานที่ไม่มีภารกิจด้านการจัดการเชื้อดื้อยามาก่อนรวมถึงผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่

คณะอนุกรรมการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1-4

ควรพัฒนาฐานข้อมูลและระบบติดตามและประเมินสถานการณ์และผลลัพธ์ตามยุทธศาสตร์ที่ยังไม่ชัดเจนและผลักดันให้นำผลการประเมินไปใช้

คณะอนุกรรมการทั้งหมด

ควรสื่อสารกับประชาชนทั่วไป บุคลากรทางการแพทย์ภาคธุรกิจ และภาคส่วนอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบเพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ

ผลการประเมินแผนยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564

ระบบอภิบาล :

คณะกรรมการนโยบายการดื้อยาต้านจุลชีพ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อกำกับดูแลการดำเนินการ โดยมีหน่วยงานแกนประสานแต่ละ ยุทธศาสตร์เป็นกลไกขับเคลื่อน

แต่

หน่วยงานที่ไม่เคยมีภารกิจเรื่องเชื้อดื้อยามาก่อน ต้องการงบประมาณ ความรู้ด้านวิชาการ บุคลากรที่มีศักยภาพ และการสนับสนุนจากผู้บริหาร

ความคืบหน้า :

มีการดำเนินกิจกรรมตามแผน และนำมติของคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ ส่วนใหญ่มาแปลงสู่การปฏิบัติ

แต่

ขาดเครื่องมือติดตามและประเมินผล ระบบข้อมูลไม่รองรับหรือสะท้อนข้อมูลที่ถูกต้อง และฐานข้อมูลบางส่วนยังอยู่ระหว่างการพัฒนา

ปัจจัยความสำเร็จ

งบประมาณ

ผู้บริหารให้ความสำคัญ

แกนประสานยุทธศาสตร์มีความเข้มแข็ง

การสนับสนุนความรู้ ข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณะและผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ

เกี่ยวกับการศึกษา

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP) ทำการประเมินแผนยุทธศาสตร์ฯ ในระยะครึ่งแผน (mid-term review) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่

1. การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564 รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายการดื้อยาต้านจุลชีพแห่งชาติและคณะกรรมการ เอกสารที่จัดทำโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฯลฯ

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ ฝ่ายเลขานุการของแผนยุทธศาสตร์ฯ ผู้บริหาร/บุคลากรของหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งหมด 30 คน

ผู้เขียน

วิลาวรรณ ล้วนคงสมจิตร

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ

ติดตามงานวิจัยได้ที่

<https://www.hitap.net/research/177181>

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การประเมินการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564

โดย ญญ.ธนพร บุษบัวโล
ทรงยศ พิลาสันต์
วิลาวรรณ ล้วนคงสมจิตร
ดร. ญญ.ศรีเพ็ญ ตันติเวสส

หน่วยงานที่สนใจรับ Policy Brief ฉบับพิมพ์
สมัครรับได้ที่ comm@hitap.net
โดยระบุชื่อ-ที่อยู่เพื่อจัดส่ง

ท่านที่สนใจรับเป็นรายบุคคล สมัครรับสำเนา
อิเล็กทรอนิกส์ (ไฟล์ PDF) ได้ที่ comm@hitap.net
โดยระบุอีเมลเพื่อจัดส่ง

ดาวน์โหลดฉบับ PDF และ Policy Brief เล่มอื่น
ได้ที่ www.hitap.net

HITAP เป็นองค์กรวิจัยกึ่งอิสระภายใต้สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีพันธกิจหลัก คือ ศึกษาผลกระทบทั้งบวกและลบจากการใช้เทคโนโลยีหรือนโยบายด้านสุขภาพเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจด้านนโยบายของภาครัฐ เช่น คณะอนุกรรมการพัฒนาปัญญาหลักแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและหน่วยงานต่างๆ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข ส่วนในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา HITAP เน้นการพัฒนาศักยภาพให้ประเทศเหล่านั้นสามารถทำประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพด้วยตนเอง

ติดต่อ:

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP)
อาคาร 6 ชั้น 6 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์: 0-2590-4549, 0-2590-4374-5

โทรสาร: 0-2590-4369

อีเมล: comm@hitap.net

เว็บไซต์: www.hitap.net

งานนี้ได้รับอนุญาตภายใต้
ครีเอทีฟคอมมอนส์ แสดงที่มา
ไม่ใช่เพื่อการค้า ไม่ดัดแปลง

HITAPTHAILAND

HITAP_THAI

HITAP THAI

HITAP.NET

Health Intervention and Technology Assessment Program